ISSN -2583-147X(P), **Vol.- 8, Issue No. III, JUNE 2022**
Bastabatara Pariprakash Prachee
Peer Reviewed and Referred Research Journal

ଜଗତୀକରଣ ଓ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଗ୍ରାମ୍ୟ କୈନ୍ଦ୍ରୀକ ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପ

- ଡ. ଦୟାନିଧି ପରିଡ଼ା

ପ୍ରଚଳିତ ସମାଜ ସବୁବେଳେ ପାରିବେଶିକ ପ୍ରଭାବରେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରତଫଳନ ସ୍ୱରୂପ ସମାଜରେ ଘଟୁଥିବା ନାନା ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ମଧ୍ୟ ନିଜେ ଅଙ୍ଗୀକାରବଦ୍ଧ କରିଥାଏ । ଜଗତୀକରଣ ହେଉଛି ଆର୍ଥନୀତିକ ପରିବେଶରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ବିଷୟ ଯାହା ଧୀରେ ଧୀରେ ସମାଜର ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଡ଼ିତ ହେବା ସହ ଆଧୁନିକ ମଣିଷ ଉପରେ ବହୁ ମାତ୍ରାରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଛି । ଦେଶର ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଳକୁ ଅଧିକ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା ଯଦିଓ ଜଗତୀକରଣର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ତଥାପି ଦେଶ-ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ବାଣିଜୀଭ୍ରକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଏହାର ଅନ୍ୟତମ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏହାର ପ୍ରଭାବରେ ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶର ଚାଲି ଚଳଣିରେ ଅନ୍ତଃମିଶ୍ରଣ ଘଟିଛି ଏବଂ ସାମାଜିକ, ରାଜନୀତିକ, ସାଂସ୍କୃତିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଭଳି ନାନାଦି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାରସ୍ପରିକ ସମ୍ବନ୍ଧଟିଏ ଗଢି ଉଠଛି । ବାଣିର୍ଜ୍ୟକ ସଂସ୍ଥାଟିଏ ଯେଭଳି ବାଣିର୍ଜ୍ୟକ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରେ, କ୍ରେତା ଓ ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭାବର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ କରେ, ସେହିପରି ଧାର୍ମିକ ଓ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଦେଶ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗାଯୋଗର ଅନ୍ତଃ ମିଶ୍ରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାଟିଏ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଏ । ଏହି ସବୁ କ୍ଷେତ୍ର ହିଁ ଜଗତୀକରଣର ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀକୁ ଅଧିକ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଓ ପ୍ରସାରିତ କରେ ।

ମଣିଷ ଯେଉଁ ସମାଜରେ ବାସ କରେ ସେହି ସମାଜ ତାକୁ ବଂଚିବାର କଳା ଶିଖାଏ । ଜୀବନର ନୌକାକୁ ଆଗକୁ ବାହିବା ଲାଗି ମଙ୍ଗ ଧରାଏ । ସେତେବେଳେ ହିଁ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜର ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ସାମାଜିକ ଜୀବନର ଭାବଧାରାକୁ ଆପଣେଇଥାଏ । ରାଜନୀତି, ଧର୍ମ, ସଂସ୍କାର, ଚାଲି ଚଳଣି, ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି, ଶିଳ୍ପ ସ୍ଥାପନ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଆପଣେଇ ମଣିଷ ନିଜକୁ ଜଗତୀକରଣ ସହ ସଂପୃକ୍ତ କରାଏ । ଏହା ଅର୍ଥନୀତି ସହ ମଣିଷର ସମ୍ପର୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେତୁବନ୍ଧ ତିଆରି କରାଏ । ସମଗ୍ର ଜଗତକୁ ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବା ଏବଂ ସାମୂହିକତାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ହେଉଛି ଜଗତୀକରଣ ଓ ସାମାଜିକ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ସଂପୃକ୍ତି ।

ଜଗତୀକରଣ ହେଉଛି ସାଂପ୍ରତିକ ସମାଜପାଇଁ ଏକ ଆହ୍ୱାନ । କାରଣ ଏହାଦ୍ୱାରା ଭାରତର ସାମାଜିକ, ରାଜନୀତିକ ପରିବେଶ ସହ ଅଭୂତପୂର୍ବ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଇଲା । ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିରେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିର ମିଶ୍ରଣ ଫଳରେ ସଂସ୍କୃତିର, ନବରୂପ ପ୍ରତିଭାତିତ ହେଲା । ବିଶେଷକରି ପଲ୍ଲୀରୁ ଆରମ୍ଭକରି ସହର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେଶର ସବୁ ଏକ ଏକ କ୍ଷେତ୍ରର ବିକାଶ ଓ ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱଚ୍ଛଳ କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ଜଗତୀକରଣ । 'ଲରେ ମଣିଷ ପାରମ୍ପରିକ ଧାରାରୁ ବିଚ୍ୟୁତ ହୋଇ ନୂଆ ଏକ ଆହ୍ୱାନର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲା । ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ମଣିଷ ସହର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଧିକ ଜ୍ଞାନଲାଭ କଲା । । ନିଜ ରାଜ୍ୟ, ଅନ୍ତର୍ଦେଶ ଓ ବହିର୍ଦେଶ ସଂପର୍କରେ ଅବଗତ ହେଲା । ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଭିଏଁ ସଚେତନ ହେଲେ । ନାରୀମାନେ ନିଜର ସ୍ୱାଧୀନତା ଓ ସ୍ୱାଧିକାରକୁ ଜାହିର କଲେ । ଇଂଟରନେଟ୍ ଓ କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଯୁବପିଢି ନାନାଦି ତଥ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ ହେଲେ । ବିଜ୍ଞାନର ବରଦାନ ସମାଜକୁ ନାନା ସମସ୍ୟାରୁ ସମାଧାନ ଆଡ଼କୁ ବାଟ ଫିଟାଇଲା । ବିଶେଷକରି ସଚେତନ ନାଗରିକ ଉପଲବ୍ଧି କଲା ପ୍ରକୃତରେ ସମାଜର ସ୍ୱରୂପକୁ । ସାଧାରଣ ଜନତା ବିକାଶ ନାମରେ ସୀମିତ ହୋଇ ରହିଲା । ଓଡ଼ିଶାରେ ଅଧିକାଂଶ କମ୍ପାନୀ ସ୍ଥାପନ ଫଳରେ ନବ ନିଯୁକ୍ତିର ସୁଯୋଗ ବୃଦ୍ଧି ହେଲା ଏବଂ ତା ସାଙ୍ଗରେ ଆର୍ଥିକ ପୁଞ୍ଜିର ବିକାଶ ମଧ୍ୟ ହେଲା । ସଂସ୍କୃତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାରତରେ ବିଦେଶୀ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଲା । ବେଶ ପୋଷାକ, ଖାଦ୍ୟ ପେୟ ଓ ଚାଲି ଚଳଣି ଏମିତିକି ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ଜିନିଷ ମଧ୍ୟରେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟାନୁଭବ ହେଲା । ବୈଦେଶିକ କମ୍ପାନୀର ଆଗମନ ହେତୁ ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦିତ ଖାଦ୍ୟ, ପୋଷାକ, ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଇତ୍ୟାଦି ଆମ ସମାଜପାଇଁ ଅବଶ୍ୟକୀୟ ମନେହେଲା ।

ବିଶ୍ୱକୁ ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟିରେ ବା ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମ ହିସାବରେ ଦେଖିବା ହେଉଛି ଜଗତୀକରଣ । ଏହାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅର୍ଥ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ସାମାଜିକ ପରିବେଶ ଅନ୍ୟ ଏକ ଦେଶର ସାମାଜିକ ପରିବେଶ ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଗତ ହେବା ଏବଂ ସେହି ଉପାଦାନ ସମୂହକୁ ସ୍ୱ ପରିବେଶରେ ସାମିଲ୍ କରାଇବା । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ, ଆଂଚଳିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଶ୍ୱକୁ ଦେଖିବା ବା ଅଂଚଳକୁ ବିଶ୍ୱ ସହ ଯୋଡ଼ିବା ହେଉଛି " ଅଂଚଳବିଶ୍ୱ'(LOGAL) କିନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ସହ ଅଂଚଳକୁ ଯେତେବେଳେ ସାମିଲ୍ କରାଯାଏ ତାହାକୁ " ବିଶ୍ୱାଂଚଳ'(GLOCAL) ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ପ୍ରକୃତରେ ଅଂଚଳ ଭିତରେ ବିଶ୍ୱକୁ ଦେଖିବା ଏବଂ ବିଶ୍ୱ ଭିତରେ ଆଂଚଳିକତାକୁ ଉପଲବ୍ଧି କରିବା ହେଉଛି ଏକ ସାମାଜିକ ମିଶ୍ରଣର ଉଦାହରଣ । ଅତଏବ, GLOCAL କଲ୍‌ଚର୍ ହେଉଛି–Reflacting or characterised by both local and Global consideration ଅର୍ଥାତ୍ ଉଭୟ ଆଂଚଳିକ ପରିବେଶ ଓ ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଯେଉଁଠିକି ପ୍ରତିଫଳିତ ହୁଏ । ଧର୍ମ ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ନେଇ ସାମାଜିକ ପରିବେଶ ମଧ୍ୟ କେତେକ ମାତ୍ରାରେ ସ୍ୱରୂପାୟିତ ହୋଇଥାଏ । ଧର୍ମ ଓ ସଂସ୍କୃତିର ଅନ୍ତଃମିଶ୍ରଣରେ ସାମାଜିକ ଚଳଣି ବା ପରମ୍ପରାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଦିଏ । ଯଥା ବୈବାହିକ

ପରମ୍ପରାରେ ବର ସବାରୀରେ ଯାଉଥିଲା ବେଳେ ସଂପ୍ରତି ସୌଖିନ୍ ଗାଡ଼ିର ଆବଶ୍ୟକ ରହିଛି । ଏପ୍ରିଲ୍ ପହିଲା ଉତ୍କଳ ଦିବସ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ଓଡ଼ିଶାର ଗର୍ବ ଓ ଗୌରବର ଦିବସ ଭାବେ ନ ପାଳି ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସ୍ତରର "ବୋକା ଦିବସ" ଭାବେ ପାଳନ କରିଥାନ୍ତି । ସିନେମା, ଇଂଟରନେଟ୍, ଧାରାବାହିକ, ଅନ୍ ଲାଇନ୍ ସଫିଂ, ଅନ୍‌ଲାଇନ୍ ସେୟାରମାର୍କେଟ ଭଳି ପରିବେଶକୁ ଅଧୁନା ମଣିଷ ପସନ୍ଦ କରୁଛି । ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିବାର ରୁଚି ବଦଳୁଛି, ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହର ତରିକା ବଦଳୁଛି, କ୍ରୟ ବିକ୍ରୟର ମାଧ୍ୟମ ପୁଣି ଇଂଟରନେଟ୍ ସାଜୁଛି ଇତ୍ୟାଦି ସବୁର ସାମୁହିକ ପରିବେଶ ମଣିଷକୁ ବିସ୍ତୃତି ଆଡ଼କୁ ବା ସଭ୍ୟ ମଣିଷ ଭାବରେ ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ ହେଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜେ ସୀମିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଅଧୁନା ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ନିଜର ସଂକୁଚିତ ପୃଥିବୀରେ ବାସ କରୁଛି । ସାମାଜିକ ଗଣମାଧ୍ୟମ (Social media)ରେ ନିଜକୁ ସାମିଲ୍ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଃସଙ୍ଗ ହୋଇପଡୁଛି । ପୂର୍ବଭଳି ମଣିଷ ମଣିଷ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତଃସମ୍ପର୍କ ବଜାୟ ରହୁନାହିଁ । ବ୍ୟକ୍ତି କେବଳ ଅର୍ଥ ସର୍ବସ୍ୱ ଜୀବନକୁ ଆପଣାଉଛି । କେବଳ ଜାଗତିକ ଉପାଦାନକୁ ମନୁଷ୍ୟ ନିଜର କରୁଛି ବୋଲି ପାରମ୍ପରିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ହ୍ରାସ ଘଟୁଛି । ବ୍ୟକ୍ତିର ଜୀବନ ଚଳଣିଠାରୁ ନାନାଦି କ୍ରିୟା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଧୁନିକ ଉପକରଣ, ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସଭ୍ୟତାର ଆଦର୍ଶ ଭଳି ଗଣମାଧ୍ୟମରୁ ନାନା ପ୍ରକାରର ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ ଓ ବ୍ୟବହାରର କୌଶଳ ଶିଖୁଛି । ଏହି ଆଗତ ଜଗତୀକରଣ ମନୁଷ୍ୟ ସମାଜ ପାଇଁ ଯେତିକି ଉପକାର କରୁଛି ସମପରିମାଣରେ ପାରମ୍ପରିକ ଦିଗଗୁଡ଼ିକର ଅବକ୍ଷୟ ବି କରୁଛି । କାରଣ କୌଣସି ଅଂଚଳରେ ଗୋଟିଏ ଶିଳ୍ପସ୍ଥାପନ ହେବା ଏକ ସ୍ୱାଗତଯୋଗ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ । କିନ୍ତୁ ସେହି କଂପାନୀ ଓ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପଛରେ ଜଙ୍ଗଲ ଉଚ୍ଛେଦ, ବାସ ଉଚ୍ଛେଦ ଭଳି ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୁଅନ୍ତି ସେହି ଅଂଚଳର ବାସିନ୍ଦା । ଯଦିଓ ନିଯୁକ୍ତିର ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ବା ବାସ ଉଚ୍ଛେଦ ଲାଗି କ୍ଷତି ପୂରଣ ଦିଆଯାଏ ତଥାପି ଜନ୍ମଭୂମିରୁ ନିଜର ଅଧିକାର ଲୋପ ପାଏ । ସେହିପରି ଧର୍ମାନ୍ତରୀକରଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଲୋକେ ଅନ୍ୟଗୋଟେ ଧର୍ମକୁ ଆପଣେଇ ସେ ଧର୍ମରେ ଦୀକ୍ଷିତ ହେବା ସ୍ଥଳେ ମୂଳ ଧର୍ମର ସ୍ୱରୂପ ହଜିଯାଏ । ଏଭଳି ଜଗତୀକରଣ ସମାଜର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର ଯଥା କୃଷି, ଶିକ୍ଷା, ରାଜନୀତି ଆଦିକୁ ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତାର କରିଛି ।

ପ୍ରଚଳିତ ସମାଜ ବହୁ ଉପାଦାନରେ ଭରା । ସ୍ଥାନୀୟ ଅଂଚଳର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସାମୂହିକ କ୍ଷେତ୍ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାମାଜିକ ନୀତି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଏକ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ଚିତ୍ର ହେଉଛି ସମାଜର ରୂପରେଖ, ଯାହାକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ସମାଜ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ପରସ୍ପର ସହ ନିର୍ଭରଶୀଳ ମନୁଷ୍ୟ ଜାତିଙ୍କ ସଭ୍ୟ ଚଳଣିକୁ ସମାଜ ନାମରେ ନାମିତ କରିଛନ୍ତି । ପୁନଶ୍ଚ ମନୁଷ୍ୟ ହେଉଛି ଏକ ବିଚାରଶୀଳ ପ୍ରାଣୀ । ଏଣୁ ସାଂପ୍ରତିକ ସମାଜରେ ଜଗତୀକରଣର ଆଗମନ ଏବଂ ତାର ପ୍ରଭାବ ସମାଜ ଉପରେ କିପରି ରହିଛି ତାକୁ ସେ ଅନୁଭବ କରୁଛି । ବାସ୍ତବରେ ସମାଜ ସହିତ ଜଗତୀକରଣର ସଂପୃକ୍ତି କିପରି ରହିଛି ବା କେଉଁ କେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରହିଛି ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା –ଜଗତୀକରଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଯେତେବେଳେ ସମଗ୍ର ଭାରତ ବର୍ଷର ସାମାଜିକ ସାଂସ୍କୃତିକ ରାଜନୀତିକ, ଧାର୍ମିକ ଓ ଆର୍ଥନୀତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଘୋର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଦେଇଛି ସେତେବେଳେ ମଣିଷ ଜୀବନ ଧାରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବି ଅଭୂତପୂର୍ବ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଛି । ଓଡ଼ିଶାର ମଣିଷ ଏବେ ଆଂଚଳିକ ମଣିଷ ନ ହୋଇ ବିଶ୍ୱ ମଣିଷ ହୋଇଯାଇଛି । ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ଖବର ତା ପାଖରେ ଯଥାଶୀଘ୍ର ଯେମିତି ପହଂଚି ପାରୁଛି ଠିକ୍ ସେମିତି ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଥ୍ୟକୁ ବିଶ୍ୱ ସ୍ତରରେ ପହଂଚାଇ ପାରୁଛି । କୌଣସି ଧର୍ମ ଓ ସଂସ୍କୃତିରେ ଆଂଚଳିକ ବିଭେଦ ରହୁନାହିଁ । କୌଣସି ସାମାଜିକ ବିଭେଦ, ଜାତିଗତ ସଙ୍ଘର୍ଷ, ଗୋଷ୍ଠୀଗତ ବିବାଦ ଭିତରେ ରହିବାକୁ ମଣିଷ ଆଉ ପସନ୍ଦ କରୁନାହିଁ । ନିଜର ସୁଖସୁବିଧା ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ ଅନୁସାରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ସହ ଚଳିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ନିଜକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ମନେ କରୁଛି । ଜଗତୀକରଣ ତାକୁ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦ୍ରୁତ ବିକାଶ ପଥରେ ନେଇଯାଇଛି । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଅର୍ଥନୀତିଗତ ଏକ ଶହ ବର୍ଷ ଭିତରେ ଯେମିତି ସାମାଜିକ ବିକାଶ ହୋଇନାହିଁ । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ମାତ୍ର କିଛି ବର୍ଷ ଭିତରେ ସେ ସବୁ ବିକାଶ ହୋଇପାରିଛି । ମଣିଷର ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, କୃଷି, ସାହିତ୍ୟ, ସଂସ୍କୃତି, ରାଜନୀତି, ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଗତୀକରଣର ପ୍ରଭାବକୁ ଅନୁଭବ କରିବା ସହ ତାଳ ଦେଇ ଗତି କରି ଚାଲିଛି ।

ଲକ୍ଷ୍ୟକଲେ ଜଣାଯାଏ, ଜଗତୀକରଣ ଆର୍ଥିକ ଦୁରାବସ୍ଥା ନିମନ୍ତେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତାର କରି ମଣିଷର ସାମାଜିକ ଜୀବନକୁ ଅଧିକ ପରିବର୍ତ୍ତିତ କରିଛି । କାରଣ ଅର୍ଥ ହେଉଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିକାଶର ଚାବିକାଠି । ସମାଜର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଅର୍ଥ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ । ସମାଜର ଆର୍ଥିକ ଦିଗଟି ଯେତେବେଳେ ସୁଧୁରିଯାଏ ସେତେବେଳେ ବିକାଶର ମାର୍ଗ ଆହୁରି ଲମ୍ବିଯାଏ । ମଣିଷର ଜୀବନଧାରଣର ଶୈଳୀ ବଦଳିଯାଏ । ଗ୍ରାମାଂଚଳରେ ବାସକରୁଥିବା ସାଧାରଣ ମଣିଷ ସହରାଭିମୁଖୀ ହୁଏ । ସାଇକେଲରେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିବା ମଣିଷ ଗାଡ଼ି ଚଢ଼େ । ଆର୍ଥିକ କଟକଣା ଉଠିଯିବା ଫଳରେ ବ୍ୟାଙ୍କମାନେ ଅଧିକ ଋଣ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି । ତା ଦ୍ୱାରା ସମାଜର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ର ଅଧିକ ବିକଶିତ ହୁଏ ।

ଜଗତୀକରଣର ପ୍ରଭାବରେ ମଣିଷର ଜୀବନ କିଭଳି ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଛି ତାହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ – ମଣିଷ ସଂପ୍ରତି ପୂର୍ବାପେକ୍ଷା ନିଜକୁ ଅଧିକ ସ୍ୱାଧୀନ ମଣୁଛି । ନିଜକୁ ଆଉ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭିତରେ ସୀମାବଦ୍ଧ ନରଖି ବିଶ୍ୱ ମଣିଷ ଭାବେ ବିଚାର କରୁଛି । ଗଣମାଧ୍ୟମ ସହ ସର୍ବଦାଜଡ଼ିତ ରହିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । ଏହା ତାର ଜୀବନଶୈଳୀର ଅନ୍ୟତମ ଅଙ୍ଗ ପାଲଟିଯାଇଛି । ଭିଭିନ୍ନ ନେଟ୍‌ୱାର୍କିଂ ସାଇଟ୍‌ରୁ ପ୍ରତିଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପାଇ ପାରୁଛି ଓ ତାକୁ ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । ସର୍ବଦା ମୋବାଇଲ୍ ହାତରେ ରହିବାଦ୍ୱାରା "ବିଶ୍ୱ'କୁ

ପକେଟ୍‌ରେ ରଖିବା ମନେକରିଛି । ମୋବାଇଲ୍‌ରୁ ଅନେକ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରୁଛି । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସଂସ୍କୃତି ଓ ଆଦିବାସୀ ସଂସ୍କୃତି ଭଳି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିକୁ ଫେଶନ୍ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରି ସେଥିରେ ମଜ୍ଜି ରହୁଛନ୍ତି । ନିଜର ପାରମ୍ପରିକ ଖାଦ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ଫାଷ୍ଟ୍‌ଫୁଡ୍, ପିଜା, ବର୍ଗର୍, କୋଲ୍ ଡ୍ରିଙ୍କ୍ ଆଦି ବିଦେଶୀ ଖାଦ୍ୟ ଓ ପାନୀୟ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଅଧିକ ପସନ୍ଦ କରୁଛି । କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ଅନେକ ବିଦେଶୀ ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର କରୁଛି । ଅନ୍‌ଲାଇନ୍ ମାର୍କେଟିଂ ଓ କ୍ୟାସ୍‌ଲେସ୍ ବିଜିନେସ୍‌କୁ ଅଧିକ ପସନ୍ଦ କରୁଛନ୍ତି । ଘରେ ବସି ନିଜ ନିଜ ସୁବିଧା ମୁତାବକ ଜିନିଷ ପସନ୍ଦ କରି ପେମେଂଟ ହେଉଛି ତା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆବଶ୍ୟକ ମୁତାବକ ଜିନିଷ ନିଜ ନିକଟରେ ସହଜରେ ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଛି । ଏ ସବୁ କେବଳ Amazon, Flipcart, Snapdeal, Google pay, Tez, Phonepe, paytm, Online Banking ଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବପର ହୋଇ ପାରୁଛି । ସ୍ୱଳ୍ପ ସମୟରେ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରୁଛି ସତ କିନ୍ତୁ ସଂପ୍ରତି ମଣିଷ ଏହି ପ୍ରଭାବରୁ ନିଜକୁ ମୁକୁଳେଇ ପାରୁନି ।

କଥା ସାହିତ୍ୟ ପରମ୍ପରାରେ ଗଳ୍ପ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଭାଗ । ଗଳ୍ପ ହେଉଛି ଏକମୁଖୀ ଭାବ ପ୍ରକାଶର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶୈଳୀ । ଗଳ୍ପ ହେଉଛି ଏକ କ୍ଷେତ୍ର ଯେଉଁଠି ଗାଳ୍ପିକ ନିଜସ୍ୱ ଶୈଳୀକୁ ଯଥାର୍ଥ ରୂପରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥାଏ । ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପ ସାହିତ୍ୟ ଏକ ପ୍ରଲମ୍ବିତ ପର୍ଯ୍ୟାୟ । ଏହାର ପ୍ରାରମ୍ଭ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଯଦିଓ ସାମାଜିକ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଚରିତ୍ରଦ୍ୱାରା ସମୃଦ୍ଧ, ଅଧୁନା କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପ ସାହିତ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଏବଂ ସ୍ୱରୂପଗତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଉନ୍ନତ ତଥା ପରୀକ୍ଷାଧର୍ମୀ । ସ୍ୱାଧିନତା ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଗଳ୍ପାଦର୍ଶ ଏବଂ ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଗଳ୍ପ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ସ୍ୱପ୍ନଭଙ୍ଗ, ନିଃସଙ୍ଗତାବୋଧ, ବ୍ୟକ୍ତିକୈନ୍ଦ୍ରିକତା ଆଦି ସ୍ଥାନ ପାଇଲା । ସଂପ୍ରତି ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ସମାଜ ବାସ୍ତବତାକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଗଢ଼ିଉଠୁଛି ଏବଂ ସମାଜର ପ୍ରକୃତ ସ୍ୱରୂପକୁ ଉନ୍ମୋଚନ କରିବାରେ ସଫଳ ମଧ୍ୟ ହେଉଛି । ରାଜନୀତି, ଶିକ୍ଷା, ସଂସ୍କୃତି ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜୀବନ ଭଳି ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ଗଳ୍ପର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଭାବରେ ପାଠକ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଭା ହେଉଛି । ତନ୍ମଧ୍ୟରେ ଚରିତ୍ରର ରୂପଚିତ୍ର, ବିଷୟ ନିର୍ବାଚନଗତ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟତା ଗାଳ୍ପିକର ପରିଚୟକୁ ପାଠକ ତଥା ସମାଲୋଚକ ନିକଟରେ ପରିଚାୟିତ କରୁଛି ।

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପ ଅଧୁନା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାବଧାରାରେ ରଚିତ ହେଉଛି । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନ, ସ୍ୱାର୍ଥାନ୍ୱେଷୀ ମଣିଷ, ରାଜନୀତି, ଶିକ୍ଷା, ବଦଳୁଥିବା ସଭ୍ୟତା-ସଂସ୍କୃତି, ଇତ୍ୟାଦି ସବୁକୁ ନିଜ ଗଳ୍ପରେ ସ୍ଥାନଦେବାକୁ ଗାଳ୍ପକମାନେ ସଦା ଚେଷ୍ଟିତ । ସାମାଜିକ ପରିବେଶ ପ୍ରଭାବ, ଅନୁଭୂତି ଓ ଅଭିଜ୍ଞତାର ସଫଳ ପରିପ୍ରକାଶ କ୍ଷେତ୍ର ସହିତ ଆଧୁନିକ ସଭ୍ୟତା , ସଂସ୍କୃତି ମଧ୍ୟ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ଦୃଶ୍ୟାୟିତ ହୁଏ । ଜଗତୀକରଣ ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଆଭାସ । ବ୍ୟକ୍ତି, ଗୋଷ୍ଠୀ ତଥା ସାମାଜିକ ଚଳଣି, ପାରମ୍ପରିକ ରୀତି ଭଳି ସବୁକିଛି ସାଂପ୍ରତିକ ସମୟରେ ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତିତ । ଏଣୁ ଗଳ୍ପ ଧାରାରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ବା କେମିତି ବାଦ୍ ପଡ଼ିବ ? ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପ ସାହିତ୍ୟକୁ ଜଗତୀକରଣ ଭିତ୍ତିରେ ଦେଖିଲେ ଅନେକ ଗାଳ୍ପିକ ସ୍ମରଣକୁ ଆସନ୍ତି ଯଥା- ଅରବିନ୍ଦ ରାୟ, ସଦାନନ୍ଦ ତ୍ରିପାଠୀ, ସରୋଜିନୀ ସାହୁ, ସଂଯୁକ୍ତା ରାଉତ, ଆଦିକନ୍ଦ ସାହୁ, ରଶ୍ମୀ ରାଉଳ, ଶରତ କୁମାର ଜେନା, ମଳୟ ମିଶ୍ର, ରବି ସ୍ୱାଇଁ, ରତ୍ନାକର ନାୟକ, ସୁଲଗ୍ନା ମହାନ୍ତି, ଦେବାଶିଷ ସାମନ୍ତରାୟ ସମେତ ଆହୁରି ଅନେକ ।

ଗାଳ୍ପିକ ଆଦିକନ୍ଦ ସାହୁଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ଏକ ସରଳ ଓ ସହଜ ଭାବବୋଧ ଅନୁମେୟ ହୁଏ । ନିଜସ୍ୱ ଗଳ୍ପର ଚରିତ୍ର ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ପାଠକର ଖୁବ୍ ନିକଟ ମନେହୁଅନ୍ତି । ଆବେଗ ପ୍ରବଣ ଲେଖା ହିଁ ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ତାଙ୍କର 'ସେରତ ପୁରୁଲା ମାଣ ତ ପୁରିଲା' ଗଳ୍ପରେ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ସାଂପ୍ରତିକ ସମାଜ କିପରି ଧିରେ ଧିରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହେଉଛି ତାହାକୁ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଭାବରେ ଉପଲବ୍ଧି କରିହେବ । ଅତୀତର ସ୍ମୃତିଚାରଣ ଶୈଳୀରେ ଗଳ୍ପଟି ରଚନା ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଚରିତ୍ର ଜୀବନ ପଛରେ ଘଟିଥିବା ସ୍ମୃତି ହିଁ କଥାବସ୍ତୁ ଭାବରେ ରୂପ ପାଇଛି । ତାରୁଣ୍ୟ ଜୀବନର କିଛି ପୁଲକପ୍ରଦ କଥା ସାଙ୍ଗକୁ ପାରିବାରିକ ଜୀବନ, ପରିବାରର ଅଭାବ ଅନଟନ ଓ ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନର ଗତିବିଧି ଗଳ୍ପଟିକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣତା ପ୍ରଦାନ କରିଛି । କିନ୍ତୁ ଗଳ୍ପର ଅଅଗ୍ରଗତିରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସହ ଅତୀତର ମିଶ୍ରିତପଣ ପାଠକ ପ୍ରାଣକୁ ଆହୁରି ଉଦ୍‌ଜୀବିତ କରିଛି । ସତେକି ଅତୀତ ଆଉ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକ ସମତାଳରେ ଗତି କରୁଛନ୍ତି । ପୁନଶ୍ଚ ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରତ୍ନଶୀଳା ଗଳ୍ପଟିରେ ଗାଳ୍ପିକ ନିଜ ବାପାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ସମୟକାଳୀନ ପରିବେଶରୁ ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି । ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜୀବନର ନିଖୁଣ ଚିତ୍ର ସହିତ ବାଲ୍ୟ ଓ କୈଶୋର ଜୀବନର ଅଭୁଲା କଥା ସବୁ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି ଗଳ୍ପରେ । " ଗାଁଟା କେମିତି କ୍ରମଶଃ ଦୂର ସ୍ମୃତିର ବିଷୟ ହୋଇଗଲାଣି । ସେ ମୋ ଗାଁ ଥିଲା ମୋ ଶୈଶବ ଓ ଆଦ୍ୟ ଯୌବନର ଲୀଳାଭୂମି । ସେଇ ଗାଁ ଭୂମିରେ କଟାଯାଇଥିବା ଦିନ ସବୁଥାରୁ ଆଉ ମଧୁର କଣ ଅଛି ଜୀବନରେ ? (୧. ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରତ୍ନଶୀଳା, ସାହୁ ଆଦିକନ୍ଦ, ଆମ ପଂଚବଟୀ, ଶାରଦୀୟ, ୨୦୧୪, ପୃ-୬୦) କର୍ମ ବ୍ୟସ୍ତ ଜୀବନ ଭିତରେ ବି ମଣିଷ କିପରି ନିଜର ଗାଁକୁ ଝୁରୁଥାଏ ପୁଣି ପିଲାଦିନକୁ ମନେପକାଏ ଆଉ ବେଳେ ବେଳେ ଆବୋରି ବସେ ନିଜର ପିଲାଦିନକୁ । ଆତୀତ ଆଡ଼କୁ ଫେରିଚାହିଁ ଗଳ୍ପର ନାୟକ ମଧ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ସକ୍ରିୟ ହୋଇଛି ଏହି ଗଳ୍ପରେ ।

ଗାଳ୍ପିକ ମଳୟ ମିଶ୍ରଙ୍କ ଗଳ୍ପଗୁ ଡ଼ିକ ଗାଁ ଓ ସହର ଉଭୟ ବଳିଷ୍ଠ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ରଚିତ ହୋଇଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଥିଲେ ହେଁ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଗାଁର ଚିତ୍ର ଓ ସହରୀ ଚଳଣିର ପ୍ରଭାବ ମୁଖ୍ୟ ଭାବରେ ସ୍ଥାନପାଏ । 'ଖେଳଣା ସମୁଦ୍ର ଓ ଜୀଅନ୍ତା ସୁନା ମାଛ' ଗଳ୍ପରେ ଗାଳ୍ପିକ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜୀବନର କଥାକୁ ଗାଳ୍ପିକ ଗଳ୍ପ ନାୟକର ପିତା ମୁଖରେ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଗାଁ ଭିତରେ ସହରୀ ସଭ୍ୟତାର ଛାପ କିପରି ପଡୁଛି ଏବଂ ବଂଚିବାର ତଥା ଜୀବନ ପାଳିବାର ଶୈଳୀଟି କିପରି ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଯାଉଛି

ସେସବୁ କଥା ଗଳ୍ପଟିରେ ସ୍ଥାନିତ । ସହରର ଆଧୁନିକ ପରିପାଟୀ ଜୀବନ ଭିତରେ ଅଣ ନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ ଗାଁକୁ ଫେରିଛି ନାୟକ । କିନ୍ତୁ ନିଜ ବାପା ମୁଖରୁ ଶୁଣିଛି – "ବାପା ବି ତଳକୁ ମୁହଁ କରି ଖାଉ ଖାଉ କହିଲେ : ତୁ ଯୋଉ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସରଳତା କଥା ଭାବୁଛୁ ବୁନୁ, ସେ କଥା କଣ ଆଉ ଏଠି ଅଛି ? ଇଏତ ଅଧା ଗାଁ, ଅଧା ସହରର ନବଗୁଞ୍ଜର । ଦେଖୁନୁ, ଚାଳଛପର ଉପରେ ଟିଭି ଆଂଟିନା, ଗାଁ ବରଗଛ ତଳ ପାନ ଗୁମୁଟିରେ କୋଲ୍‌ଡ୍ରିଂସ୍, ଗୁଟୁଖା । ସରକାରଙ୍କ ଯୋଜନା ସବୁ ବି ସହରୀ ପ୍ଲାନରେ । ଲୋକେ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ସେଇଆ । ଏବେ ତ ଗାଁ ଗାଁରେ ଟାଉଟରୀ ଗୋଷ୍ଠୀ କନ୍ଦଳ, ମାଡ଼ପିଟ । ଛାଇ ମଡ଼ା ମଡ଼ି ନାହିଁ ପଦେ ଡ଼ାଶୀଙ୍କ ଭିତରେ । ଦିଟା ଦିନରେ ତୋ ମନ ଛାଡ଼ିଯିବ ଏଠି ।" (୨. ଖେଳନା ସମୁଦ୍ର ଓ ଜୀଅନ୍ତା ସୁନା ମାଛ, ମିଶ୍ର ମଳୟ, ଦୃଷ୍ଟିପାତ ପ୍ରକାଶନ, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୨୦୧୧, ପୃ- ୧୫) ବାସ୍ତବରେ ଗାଳ୍ପିକ ବୁବୁ ମନର ମାନସିକତା ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ଗାଁର ରୂପକଥା ହିଁ ସଂଳାପଧର୍ମୀ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଅଧୁନା ଗାଁ ଆଉ ଗାଁ ହେଇ ନାହିଁ ବରଂ ଏକ ଛୋଟ ସହରରେ ପରିଣତ ହେବାକୁ ବସିଲାଣି । ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ ଆତ୍ମିୟତା ମ୍ଳାନ ପଡ଼ିଗଲାଣି । ପ୍ରକୃତରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜୀବନ ଏକ ସ୍ୱପ୍ନ ପରି ମନେ ହେଲାଣି । ଏହି ଗଳ୍ପ ଜଗତୀକରଣର ବଜାରନୀତି ତଥା ବିଦେଶ ଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ଯୋଜନାର ସହଜସାଧ୍ୟ ବ୍ୟାପାର ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ଆରମ୍ଭରୁ ସୂଚିତ କରାଯାଇଛି । ଏଣୁ ସାମାଜିକ ସ୍ତରରେ ବିବିଧ ରୂପ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମଧ୍ୟରୁ ମଣିଷ ମନ ମଧ୍ୟରେ ବଂଚିବାର ନିଶାଟି କିପରି ବଦଳିଯାଇଛି ତାହାକୁ ଗାଳ୍ପିକ ଏଠାରେ ରୂପାୟିତ କରିଛନ୍ତି ।

ଗାଳ୍ପିକ ଶରତ ଜେନାଙ୍କ 'ପରିକ୍ରମା' ଗଳ୍ପଟି ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରେ । ଗାଁ ପ୍ରତି, ସାହି ପ୍ରତି ଏବଂ ଘର ପ୍ରତି କିପରି ମମତ୍ୱବୋଧ ମଣିହ ମନରେ ଭରିହୋଇ ରହିଥାଏ ତାହାକୁ ଗାଳ୍ପିକ ନିଜେ ଅଙ୍ଗେ ନିଭାଇଛନ୍ତି । ନିଜକୁ ଚରିତ୍ର କରି ଗାଳ୍ପିକ ନିଜେ କାହାଣୀ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱରୂପାୟିତ କରିଚନ୍ତି । ଗଳ୍ପଟି ତିନୋଟୋ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଯଥା ଗାଁ, ସାହି ଓ ଘର ଭଳି ବିଷୟବସ୍ତୁରେ ବିଭକ୍ତ । ଗଳ୍ପଟିର କାହାଣୀ ସହ ଉକ୍ତ ବିଷୟବସ୍ତୁର ସଂଯୋଜନ ମଧ୍ୟ ସୁସଂଯତ । ଗାଁର ଚିତ୍ର, ସାହିର ବର୍ଣ୍ଣନା ଏବଂ ଘର ପ୍ରତି ମମତାର ଚିତ୍ରକୁ ଏକ ଦୂରାଗତ ଚରିତ୍ର ଭାବରେ ନିଜକୁ ସଂସ୍ଥାପିତ କରି ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଗାଁଟୁ ଦୂରେଇ ଯିବାର ଦୁଃଖ ପୁଣି ଗାଁର ମୋହରେ ଟାଣିହୋଇ ଆସିବାର କୌତୁହଳ ଭିତରେ ସମୟ ସହ ଗାଁର ରୂପ କିପରି ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଯାଉଛି ସେ ସବୁକୁ ଗାଳ୍ପିକ ଉଦେଶ୍ୟମୂଳକ ଭାବେ ଚିତ୍ରଣ କରିଛନ୍ତି । ଗାଁର ଏକ ସ୍ଥାନ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଏକ ସ୍ମୃତି, ଅନୁଭୂତି ସହ କିମ୍ବଦନ୍ତୀର ଛାପ ଗଳ୍ପଟିରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରାମର ରୂପ ବିଭବକୁ ପାଠକ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଛି । "ଗାଁ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା ପରେ ଦେଖିଲି ମୋ ପିଲାବେଳର ମେଲା ଆମ୍ବଗଛ ଆଉ ନାହିଁ । ... ଏପରିକି ହାଇସ୍କୁଲ୍ ପାଠପଢ଼ା ସମୟରେ ସେଠାରେ ଖୋଳାଯାଇଥିବା ନଳକୂପ ବି କ୍ରମଶଃ ଅର୍ଦ୍ଧପୋତା ହୋଇ ଜୀର୍ଣ୍ଣଶୀର୍ଣ୍ଣ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିରହିଛି । ଛକରେ ଥିବା ଗୁଡ଼ିଆ ଘର, ଯେଉଁଠି ମୁଢ଼ି, ଉଖୁଡ଼ା, ରାଶି ଖଜା, ବଲ୍ଲଭ ଆଦି ମିଳୁଥିଲା, ସେ ଘର ନାହିଁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାର ବି ଗାଁ ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ଗଲେଣି ଜଣା ପଡ଼ିଲାନି । ସେ ଜାଗାରେ ଗଢ଼ି ଉଠିଛି ଗୋଟେ ଫାଷ୍ଟ୍ ଫୁଡ୍ ସେଂଟରର ଟୁଙ୍ଗି । (୩. ବଦଳୁଥିବା ସଂପର୍କର ମାନଚିତ୍ର, ଜେନା କୁମାର ଶରତ, ସରସ୍ୱତୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୨୦୧୭, ପୃ- ୬୫-୬୬) ଉକ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ଗାଳ୍ପିକ ଅତୀତର ସ୍ମୃତିକୁ ମନେ ପକାଇବା ସହ ଆଧୁନିକ ସମାଜର ଖାଦ୍ୟପେୟ ଏବଂ ଗାଁର ବାସ୍ତବ ରୂପକୁ ଦେଖାଇଛନ୍ତି । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗଳ୍ପଟିରେ ଗାଁର ଶିକ୍ଷା, ସଂସ୍କୃତି, ପର୍ବ ପର୍ବାଣି, ରାଜନୀତି ଏବଂ ସାହି ସାହି ଭିତରର ସଂପର୍କ ଘଟଣା ଦୁର୍ଘଟଣା ସହ ଘରେ ବୋଉର ମହତ୍ୱ, ଗୁରୁତ୍ୱ ବୋଉର ଅକୁଣ୍ଠ ଆବେଗ ଭିତରେ ଗାଳ୍ପିକ ଖୋଜି ପାଇଛନ୍ତି ନିରୋଳା ଭଲପାଇବାକୁ । ଗାଁ ସାଇ ଓ ଘର ଯେ ମଣିଷଟିର ଆଧାର ଭୂମି ଏକଥାକୁ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ।

ରବି ସ୍ୱାଇଁଙ୍କ 'ନିଜର ଚିତ୍ରପଟ' ଗଳ୍ପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଖିରେ ଗାଁର ଅତୀତ ଦୃଶ୍ୟକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି । ଗାଁ ଛାଡ଼ି ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ଯାଇଥିବା ନାୟକ ଅମୂଲ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଗାଁର ଚିତ୍ରକୁ ଗାଳ୍ପିକ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଗଳ୍ପଟିରେ ପାରିବାରିକ ଜୀବନବୋଧ ସହ ଶିକ୍ଷା, କଳା ଓ ସଂସ୍କୃତିର ଦୃଶ୍ୟକୁ ଦେଖାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆରମ୍ଭରୁ ବଦଳିଯାଇଥିବା ନାୟକ ଗାଁର ଚିତ୍ର ସ୍ଥାନିତ । "ରାସ୍ତା ଦି କଡ଼ରେ ଥିବା ସବୁଜ ଲହରିମାନେ କେବଳ ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନା ଲାଗୁଥାନ୍ତି । ଆଉ ସବୁକିଛି ବଦଳିଯାଇଥାଏ । ସରୁ ମୋରମ ରାସ୍ତାଟି ହୋଇଯାଇଥାଏ ଦି ଧାଡ଼ିଆ କଂକ୍ରିଟ ରାଜପଥ । ରାସ୍ତା କଡ଼ର ବୟସ୍କ ଗଛମାନେ ମରିହଜି ଯାଇଥାନ୍ତି । ସାମାଜିକ ବନୀକରଣର ସଯତ୍ନ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଗଛମାନେ ହସ ହସ ମୁହଁରେ ଠିଆ ହେଇଥାନ୍ତି । ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଅନେକ ଛୋଟ ବଡ଼ ବଜାର ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଥାନ୍ତି ।" (୪. ନିଜର ଚିତ୍ରପଟ, ସ୍ୱାଇଁ ରବି,ସ୍ମାଦ ବାର୍ଷିକ ବିଶେଷାଙ୍କ-୨୦୨୦, ପୃ- ୧୫୭) ଗାଳ୍ପିକ ସ୍ୱାଇଁ ଗଳ୍ପ ଆଦ୍ୟରେ ଗାଁ ଉପରେ ସହରର ପ୍ରଭାବ, ବଦଳୁଥିବା ପରିବେଶରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଗାଁକୁ ଚିତ୍ରିତ କରିବାର ପ୍ରୟାସ କରିଛନ୍ତି ଯାହାକି ସାଂପ୍ରତିକ ସମୟର ଗାଁ ଓ ସହରକୁ ସୂଚିତ କରେ ।

ଗାଳ୍ପିକ ଦେବାଶିଷ ସାମନ୍ତରାୟଙ୍କ 'ସତ ମୁହଁ' (୨୦୧୩) ଗଳ୍ପ ସଙ୍କଳନସ୍ଥ 'ରୂପାନ୍ତର' ଗଳ୍ପଟିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକଲେ ଜଣାଯାଏ ଯେ; ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଷୟବସ୍ତୁ ମଧ୍ୟରେ ତାହା ପାଠକକୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରିବ । ଏକ କିନ୍ନର ଜୀବନର ପ୍ରତିବନ୍ଧକ, ବାଧା ବିଘ୍ନକୁ ଗାଳ୍ପିକ ସାମନ୍ତରାୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି । ଭିନ୍ନ ଏକ ଚରିତ୍ରକୁ ଚୟନ କରି କଥା କଳ୍ପନା କରିବା ଯଦିଓ ଏହାର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ତଥାପି ଚରିତ୍ରଗତ ପରିବେଶ ବର୍ଣ୍ଣନାବେଳେ ଗାଁର ଚିତ୍ରଟି ଅନୁମେୟ ହୁଏ । ପୁନଶ୍ଚ 'ବୃତ୍ତି' ଗଳ୍ପରେଗାଁରେ ପ୍ରଚଳିତ ଜାତି ଭେଦର ବିଷୟ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି । ଗାଳ୍ପିକ ଅରବିନ୍ଦ ରାୟଙ୍କ 'ଗାୟକ' (୨୦୧୫) ଗଳ୍ପରେ ପ୍ରଥମେ ଅବକ୍ଷୟମାନ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଗାଳ୍ପିକ

ଦେଖାଇଥିବା ବେଳେ ଦ୍ୱିତୀୟରେ ଗାଁରେ ପ୍ରଚଳିତ ରାଜନୀତିର ଦୃଶ୍ୟକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି । ସରକାରଙ୍କ କଳାକାର ଭତ୍ତାରେ ରତ୍ନାକର ନିଜର ପିତାଙ୍କ ନାମଟିକୁ ସ୍ଥାନିତ କରିବାପାଇଁ ସେ ମାଧ୍ୟମ କରିଛି ଗାଁର କୁଜିନେତା ଖତୁ ମହାଳିକୁ । ବୟସାଧିକ ହେତୁ ଅଲୋଡ଼ା ପାଲଟୁଥିବା ବାପା ରତ୍ନାକର ପାଇଁ ବାପା ପାଲଟିଛି ଏକ ଅମୂଲ ଚିଜ । କଳାକାରର ମହତ୍ୱ ବୁଝୁ କି ନବୁଝୁ କଳାକାର ଭତ୍ତା କାଙ୍ଗାଳି ମହାପାତ୍ରର ପୁତ୍ର ଓ ପୁତ୍ରବଧୂକୁ ଅଧିକ କିମିଆ କରିଛି । ସମାଜରେ ଧିରେ ଧିରେ ପାଲା ସଂସ୍କୃତିର ନିଷ୍ପ୍ରଭପଣ କିପରି ଜଣା ପଡୁଛି ଏବଂ ଗାଁର ରାଜନୀତି କିପରି ଲୋକଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରୁଛି ତାହାର ଚିତ୍ର ରତ୍ନାକର ଚରିତ୍ରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକଲେ ଜଣାଯାଏ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ରତ୍ନାକର ନାୟକଙ୍କ ରତ୍ନାକର ନାୟକଙ୍କ 'ଶେଷ ଇଚ୍ଛା'(୨୦୧୮) ଗଳ୍ପ ସଂକଳନସ୍ଥ 'ଛତା' ଗଳ୍ପଟିକୁ ବିଚାର କରାଯାଇପାରେ । ନିର୍ବାଚନ ସମୟରେ ରାଜନେତାଙ୍କ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି କିପରି ଉଭାନ ହୋଇଯାଇଛି ତାହା ସଙ୍କେତ ଛତା ମାଧ୍ୟମରେ ହିଁ ଦୃଶ୍ୟାୟିତ ହୋଇଛି । ଗାଁର ସାହୁବୁଢ଼ାକୁ ଛତାଟିଏ ଦେଇ ଛତା ଚିହ୍ନରେ ଭୋଟ ଦେବାକୁ କୁହାଯାଇଛି । ସେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ହୋଇ ଛତାଚିହ୍ନରେ ଭୋଟଦେଇଛି । ଭୋଟଦାନ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଅସିବାପରେ ଦେଖେ ତ ଛତାଟି ନାହିଁ । ପ୍ରକୃତରେ ଗାଳ୍ପିକ ଏହାରି ମାଧ୍ୟମରେ ଗାଁ ପ୍ରତି ତଥା ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ପ୍ରତି ରାଜନେତାଙ୍କ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଠିକ୍ ସପ୍ନ ଦର୍ଶନ ସଦୃଶ ବୋଲି ସୂଚିତ କରିଛନ୍ତି । ପୁନଶ୍ଚ 'ଭୋଟ' ଗଳ୍ପରେ ଦେଖିଲେ ନିର୍ବାଚନ ପୂର୍ବ ରାତିରେ ବିଢ଼ୀକୁ ଦୁଇଟି ରାଜନୀତି ଦଳ ଓଟ ଓ ଘୋଡ଼ା ଚିହ୍ନ ଥିବା ଦିଆସିଲ ଦୁଇଟି ମଧ୍ୟରେ ପଚାଶଟଙ୍କା ଲେଖାଏ ପୁରାଇ ଓଟ ଓ ଘୋଡ଼ା ଚିହ୍ନରେ ଭୋଟ ଦେବାକୁ କହିଯାଇଛନ୍ତି । ପରଦିନ ସକାଳେ ବୁଢ଼ୀ ତାହା ହିଁ କଲା । ଉଭୟ ଓଟ ଓ ଘୋଡ଼ା ଦୁଇଟି ଚିହ୍ନରେ ଦୁଇଟି ମୋହର ମାରିଲା । ଏଠାରେ ହାସ୍ୟ ରସର ଅବତାରଣା ସହ ରାଜନୀତି ଦଳଙ୍କ ପ୍ରଭାବ ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ୟ ରାଜନୀତିର ପରିବେଶଟିକୁ ଦେଖାଯାଉଥିବାବେଳେ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ଗ୍ରାମ୍ୟ ପାଣି ପବନରେ ଗଢ଼ା ହୋଇଥିବା ବୁଢ଼ୀ ଚରିତ୍ରଟି କେତେ ଯେ ସରଳ ଓ ନୀରିହ ତାହାକୁ ଗାଳ୍ପିକ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି । କୃଷ୍ଣକୁମାର ମହାନ୍ତିଙ୍କ 'ଶ୍ୟାମଳୀ ଦାସ' (୨୦୧୬) ମଧ୍ୟସ୍ଥ 'ସତୀ' ଗଳ୍ପଟିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକଲେ ଗାଁର ଚିତ୍ରକୁ ସହଜରେ ଅନୁମାନ କରିହେବ । ନ୍ୟୁଜ୍ ରିପୋଟର୍ ମହାଦେବ ବାବୁ ପ୍ରଥମେ ଏକ ସମ୍ବାଦକୁ ପଢ଼ି ହତବାକ୍ ହୋଇଛନ୍ତି । ଘଟଣାଟି ଘଟିଛି ମିର୍ଜାପୁର, ବାଲେଶ୍ୱର ଅଂଚଳର । ଅତୀତକୁ ଫେରିଛନ୍ତି ଫ୍ଲାସ୍‌ବେକ୍ ଶୈଳୀରେ ଗାଳ୍ପିକ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ନିପଟ ଗାଁର ଏକ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଜନିତ ଦୁଃଖ । ବିଧବା ସତୀ ନିଜ ଶ୍ୱଶୁରକୁ ବଂଚାଇ ରଖିବାକୁ ନିଜ ସ୍ୱାମୀ ବଂଚିଥିବାର ଅଭିନୟ କରୁଛି । ତାରି ଭିତରେ ସ୍ୱାମୀ ଓ ପରିବାର ପ୍ରତି ତାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟବୋଧ ଓ ସ୍ନେହ ସଂପର୍କକୁ ପାଠକଟିଏ ଅନୁଭବ କରିପାରିବ । ପୁନଶ୍ଚ ଗାଳ୍ପିକା ସୁନଗ୍ନା ମହାନ୍ତିଙ୍କ 'ନାଲିଚୁଡ଼ା'(୨୦୧୭) ଗଳ୍ପ ସଂକଳନକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକଲେ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଆଧୁନିକ ଜୀବନ ଚଳଣି ଭିତରେ କିପରି ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜୀବନର ଅନ୍ଧ ବିଶ୍ୱାସ, ଖାଦ୍ୟପେୟକୁ ଗଳ୍ପ 'ଚକୁଳି' ଓ 'ଡାହାଣି' ଦୁଇଟି ଗଳ୍ପରେ ସ୍ଥାନିତ କରିଛନ୍ତି । ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷଣିକ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ଆବେଦନ ଖୁବ୍ ଅଧିକ ।

ଗଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗାଁ ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ବିଷୟବସ୍ତୁ । ଯାହାକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର କେତେ କେତେ ଗଳ୍ପ ସ୍ରଷ୍ଟା ଗାଁର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦିଗକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଅନେକ ଗଳ୍ପ ପାଠକଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କୁ ଭେଟି ଦେଇଛନ୍ତି । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପ ସାହିତ୍ୟ ବିବିଧ ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ କନ୍ଦ୍ରେକରି ଗଳ୍ପମାନ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଉଥିଲେ ହେଁ ବିଶେଷକରି ବଦଳୁଥିବା ସମାଜର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଗାଁର ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଦୃଶ୍ୟରାଜିକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଉଛି । ସହରୀକରଣର ପ୍ରଭାବ, ଆଧୁନିକ ଜୀବନଶୈଳୀ, ପାରମ୍ପରିକ ଗାଁର ହ୍ରାସ ହେଉଥିବା ମୂଲ୍ୟବୋଧ, ପରିବେଶର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଦି ଗ୍ରାମ୍ୟ କୈନ୍ଦ୍ରୀକ ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକରେ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପାଲଟୁଛି । ଜଗତୀକରଣ ହେଉଛି ଏକ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଆହ୍ୱାନ । ଜଗତୀକରଣର ଆଗମନ ହେତୁ ଯେଉଁଭଳି ଭାବରେ ସାମାଜିକ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଛି , ଯେଉଁଭଳି ଭାବରେ ବିକାଶର ବାର୍ତ୍ତା ଦେଇଛି ତାହା ସିଧାସଳଖ ଗାଁ ପରିବେଶକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି । ଗାଁର ବିକାଶ, ପରମ୍ପରା, ସଂସ୍କୃତି, ଚରିତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପ ସ୍ରଷ୍ଟାଙ୍କ ଲେଖନୀରେ ପ୍ରତିଭାତିତ ହେଉଛନ୍ତି । ଆଧୁନିକ ତରୁଣ ପିଢ଼ିର ଓଡ଼ିଆ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବବୁ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଏ । ଯେମିତି କି , ଚିତ୍ତରଂଜନ ରାଉତଙ୍କ 'ଦୂର ପୃଥିବିର ଆଶା', 'ପରିବର୍ତ୍ତିତ ପରିବେଶ ଉପରେ ଗୋଟେ ଡିବେଟ୍' 'କାଳିଆ କଂଚିଆ', ସୁଧୀର କୁମାର ଧାଙ୍ଗଡ଼ାମାଝୀଙ୍କ 'ଖଙ୍ଗାର' ବିଶ୍ୱନାଥ ସାହୁଙ୍କ 'ମୃତ୍ତିକାର', 'ବାବାଙ୍କ ରହସ୍ୟ', ଦୟାନିଧି ପରିଡ଼ାଙ୍କ 'ଜୀବନ ମୋଡ଼ରେ ସ୍ୱାଗତ', ଶାନ୍ତନୁ କୁମାର ନାୟକଙ୍କ 'ଅଶରୀରୀ' ଡିଲେଶ୍ୱର ରଣାଙ୍କ ଗଳ୍ପ 'ଯେଉଁଠି ଦିନେ ସୁଦ୍ଧୁ ସିକୋକାର ଗାଁ ଥିଲା' ଇତ୍ୟାଦି ଗୁଡ଼ିକରେ ମଧ୍ୟ ଗାଁର ସ୍ୱରୂପକୁ ଉପଲବ୍ଧି କରିହୁଏ ।

ପରିଶେଷରେ ଏତିକି କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ; ଗଳ୍ପ ଏବଂ ଗାଁ ଉଭୟ ସର୍ବଦା ଜଡ଼ିତ । ଗାଳ୍ପିକର ଭାବ ଜଗତକୁ ଏମିତି ଭାବବିହ୍ୱଳିତ କରୁଥିବା ଏବଂ ଗାଳ୍ପିକଗଣ ଏମିତି ଗାଁର ସ୍ୱରୂପକୁ ନିଜସ୍ୱ ପ୍ରତିଭା କଷଟିରେ ପ୍ରମାଣିତ କରୁଥିବେ ପାଠକଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପ ଉଭୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଏବଂ ଗଠନ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରର ଏକ ନୂତନତା ଆଣିଦେଉଛି, ଏକ ନବ ସମ୍ଭାବନାର ଆଭାସକୁ ଚିହ୍ନିତ କରୁଛି ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ଅଧ୍ୟାପକ
କଳାହାଣ୍ଡି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭବାନୀପାଟଣା,
୭୬୬୦୦୧